

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/5213 -

Dato
06.10.2022

Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 16 fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo om anslag for skatteinntekter fra grunnrenteskatt på havbruk

Jeg viser til brev av 4. oktober 2022 fra Stortingets president vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo:

«Finansministeren har opplyst at den samla skatteauken for havbruksnæringa som følgje av forslaget om innføring av grunnrenteskatt, vil bli på 3,65-3,8 mrd NOK i 2023. Kva føresetnader bygger dette anslaget på, jamfør at store aktørar i næringa og uavhengige analytikarar anslår at samla auka skattebelasting kan bli minst 10 mrd. NOK?»

Begrunnelse:

Det har kome svært sterke reaksjonar frå ei samla havbruksnæring og lokalsamfunn langs kysten på regjeringa sitt framlegg om innføring av ein høg grunnrenteskatt på havbruk, som vil kome på toppen av m a skjerpning av formueskatt og verdifastsetjingsgrunnlag som Ap/Sp-regjeringa og deira støtteparti SV innførte i statsbudsjettet for 2022, og evt ytterlegare skatteskjerpning i statsbudsjettet for 2023.

Senterpartiets ordførar i Salangen, Sigrun Wiggen Prestbakmo, oppsummerer konsekvensane av regjeringa sin politikk slik: «Store deler av industrien langs kysten vil rammes. Lokalsamfunnene vil stå igjen som taperne.»

MOWI har no lagt fram berekningar som syner at den samla provenyen for laksenæringa som følgje av regjeringa sin modell for grunnrenteskatt, vil bli på anslagsvis 10 milliardar NOK i 2023, ikkje 3,65-3,8 mrd NOK slik Finansministeren tidlegare har opplyst. Reknestykket og alle føresetnader for dette er presentert i sak i E24 3. oktober.

Skilnaden mellom desse anslaga er dramatisk, og kan vere med å forklare kvifor verdien av alle børsnoterte sjømatelskap har rast etter at regjeringa sitt forslag vart lagt fram, samtidig

som ei rekke investeringsplanar rundt om i kyst-Noreg er lagt på is og fleire selskap har trekt planar om kjøp av ny kapasitet/biomasse.

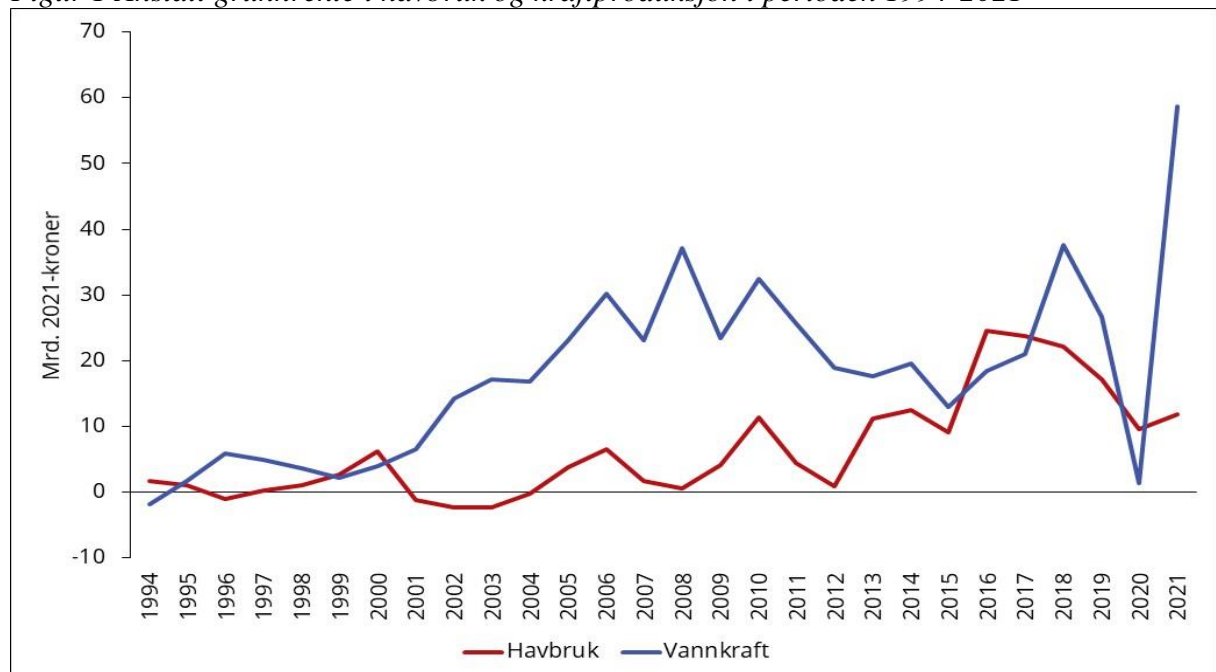
Av omsyn til både sjømatnæringa, kystsamfunna våre og Noregs truverte internasjonalt som investeringsland er det viktig raskast mogleg å få avklart kvifor det er så stort sprik i regjeringa og næringa sine anslag over dei økonomiske følgjene av forslaget om innføringa av grunnrenteskatt.»

Svar:

Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra og med 2023. Grunnrenteskatten utformes som en kontantstrømskatt, det vil si at inntekter skattlegges og investeringer kommer til fradrag i det året de opptjenes eller pådras. Den effektive skattesatsen er foreslått satt til 40 pst. Regjeringen foreslår et bunnfradrag som skal dekke en produksjon på mellom 4 000 tonn og 5 000 tonn, tilsvarende henholdsvis 54 og 67,5 mill. kroner i fradragsbeløp. Fradragsbeløpet er beregnet ut fra gjennomsnittlig fortjeneste i perioden 2016-2020. Halvparten av skatteinntektene fra grunnrenteskatt på havbruk skal gå til kommunesektoren.

Grunnrenteskatten anslås å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget. Beregningen tar utgangspunkt i at grunnrenten i næringen er på 15 mrd. kroner (før fradrag for historiske investeringer i avskrivbare driftsmidler og bunnfradrag). Statistisk sentralbyrå har beregnet grunnrenten til i overkant av 20 mrd. kroner i perioden 2016-2018. I 2020 var grunnrenten under 10 mrd. kroner, mens den var rundt 12 mrd. kroner i 2021, se figur 1.

Figur 1 Anslått grunnrente i havbruk og kraftproduksjon i perioden 1994-2021

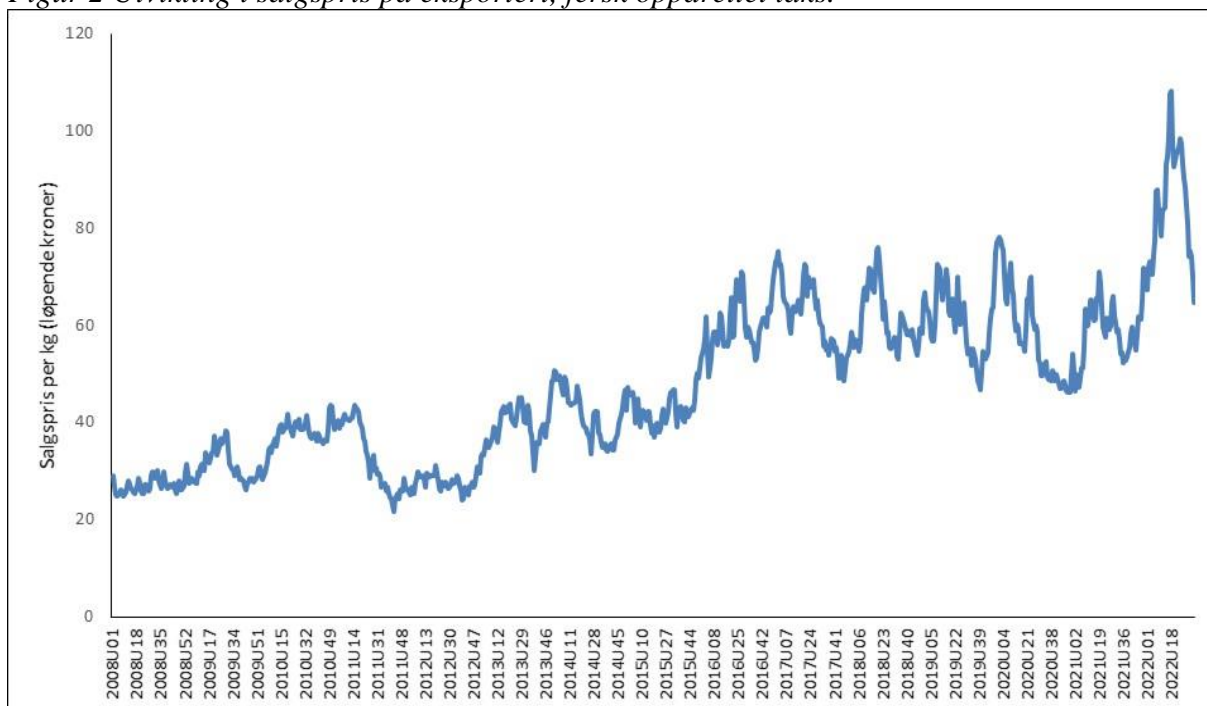
Kilde: Statistisk sentralbyrå (2022). *Ressursrenten i naturressursnæringene i Norge 1984-2021*.

Finansdepartementet har basert provenyanslaget på skattedata fra Skattedirektoratet. I tillegg har vi sett hen til beregninger av grunnrenten fra Statistisk sentralbyrå og utviklingen i

laksepriser i år. Lakseprisene i år har vært høyere enn i 2020 og 2021, men har falt noe etter sommeren, se figur 2. De faktiske skatteinntektene vil blant annet avhenge av lakseprisene i 2023 og kostnadsutviklingen. Lakseprisene de senere årene, og ikke minst i år, har variert betydelig. Grunnrenteskatten er godt tilpasset næringer med variasjon i lønnsomhet.

Hvis lønnsomheten blir høyere enn anslått av Finansdepartementet, er det bra både for næringen og for fellesskapet. For næringen betyr det høyere overskudd. For kystsamfunn og fellesskapet for øvrig betyr det økte skatteinntekter som kan bidra til å finansiere velferd. I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved bruk av våre felles ressurser. Hvis lønnsomheten blir så høy som enkelte aktører i næringen anslår, bekrefter det at det er riktig å innføre grunnrenteskatt.

Figur 2 Utvikling i salgspris på eksportert, fersk oppdrettet laks.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Forslaget er nå sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med lovforslag om grunnrenteskatt på havbruk, inkludert naturressursskatt, etter høringen slik at reglene kan gjelde fra og med 2023. For at økningen i produksjonsavgiften skal gjelde fra 1. januar 2023 må denne vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2023.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum